

5 Závěr

Aktivita zaměřená na podporu žáků při překonávání školního neúspěchu v projektu Kompetence III není omezena jen na úzkou skupinu dětí, a přesto se ukazuje, že klíčové problémy v oblasti rovnosti a kvality ve vzdělávání v ČR jsou spojeny s podporou vzdělávání sociálně znevýhodněných dětí a žáků.

Veřejná diskuze prokázala, že **účast na předškolním vzdělávání a spolupráce s rodiči** jsou základními podmínkami pro překonávání školního neúspěchu. K jejich zvládnutí se nabízí řada zkušeností a příkladů dobré praxe. Jednou z možností pro relativně rychlé dosažení výsledků by bylo zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání.

Zlepšení kvality přípravy pedagogických pracovníků a podmínek jejich práce považují účastníci veřejné diskuze za jedno z nejvýznamnějších témat, vhodné ovšem spíše pro střednědobou strategii. S podporou se setkal návrh na využití odborné kapacity a zkušeností pedagogů ze ZŠP při zavádění opatření v ZŠ a SŠ pro úspěšné začleňování žáků se SVP, zejména se SZ.

Téma **motivace znevýhodněných žáků k větším ambicím a dokončení středního vzdělání** bylo pro účastníky diskuze kontroverzní. Nezanedbatelná část účastníků nesouhlasí s omezením segregace ve vzdělávacím systému. Přesto i zde již existují zkušenosti a příklady dobré praxe, které ukazují, že v dílčích aspektech této problematiky, například v docházce, ukončování vzdělávání i v jeho výsledcích, je při správném přístupu možné docílit hmatatelného zlepšení.

Pro posílení a proměnu poradenského systému je možné využít výsledky několika prezentovaných projektů financovaných z ESF. V diskusi silně zazněla potřeba změny v diagnostice PPP, přejít od „nálepkování“ ke stanovování stupňů podpory a zvýšit důraz na pedagogickou diagnostiku.

Formy a využití hodnocení jako motivace k lepším výsledkům považuje za důležité z hlediska změn jen část odborné veřejnosti. V této souvislosti zazněl požadavek směrem k MŠMT na stanovení pravidel pro hodnocení tak, aby motivovalo i slabší žáky k co nejlepším výsledkům. Dobré zkušenosti s formativním hodnocením, s vlastním hodnocením školy a sebehodnocením žáků ukazují na nutnost rozvíjení také těchto forem hodnocení.

K tématu sběru a vyhodnocení dat o socioekonomickém zázemí žáků se vyjádřila zejména skupina expertů, která doporučila efektivnější sběr dat, jejich vyhodnocování i využívání například pro identifikaci škol a žáků s potřebou určité úrovně podpory.

Realizační tým ocenil zájem a aktivní zapojení odborné veřejnosti. Zkušenosti a podněty, které na jednotlivých setkáních zazněly, jsou velmi cenné a budou využity pro práci na doporučeních pro systémová opatření, která by měla zlepšit situaci znevýhodněných žáků i škol.